

Diarienummer: KS-2024/103

Handläggare: Allar Piirsoo, Allmänutredare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Remiss av SOU 2023:96 En reform för datadelning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande daterat 2024-03-12.

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 14 juli 2022 att uppdra åt en särskild utredare att analysera befintlig styrning och reglering av interoperabilitet vid datadelning inom den offentliga förvaltningen och från den offentliga förvaltningen till externa aktörer.

I uppdraget har ingått att utifrån analysen föreslå om och hur styrning och reglering av interoperabilitet vid datadelning bör utvecklas och organiseras på ett effektivt och säkert sätt. Förslagen i En reform för datadelning (SOU 2023:96) har i syfte att förbättra interoperabilitet och främja effektiv dataledning inom den offentliga förvaltningen.

Ärendets uppkomst och historik

Knivsta kommun har ombetts att svara på remiss av betänkande "En reform för datadelning" (SOU 2023:96). Svaren ska skickas till Finansdepartementet senast den 3 maj 2024. Ärendet har beretts av kommunens utvecklingsenhet med stöd av allmänutredning.

Rättslig utredning

Lagstöd

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remisser.

För andra remissinstanser, till exempel kommuner innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Reformens förslag i korthet

Förslagen i En reform för datadelning (SOU 2023:96) har i syfte att förbättra interoperabilitet och främja effektiv dataledning inom den offentliga förvaltningen. Det förslås bland annat;

Att ett politiskt mål införs om att den offentliga förvaltningens mest angelägna datadelning ska vara fullt interoperabel senast år 2030.

Att offentlig förvaltning ska använda sig av nationella interoperabilitetslösningar som fastställs av Myndighet för digital förvaltning (Digg) genom föreskrifter. Dessa lösningar ska vara gemensamma och syfta till att främja interoperabilitet vid datadelning, men de ska inte användas om det finns säkerhetsrisker vid aktuella datadelningstillfället.

Utöver den övergripande lagstiftningen föreslås att sektorspecifik interoperabilitetsstyrning bör genomföras genom lagstiftning för varje sektor eller område med olika förvaltningsregleringar.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) får i uppdrag att utreda gemensamma och koordinerade skyddsnivåer eller andra säkerhetsåtgärder för datadelning inom den offentliga förvaltningen och med externa aktörer. Detta syftar till att säkerställa en adekvat skyddsnivå för datadelning och att eventuellt stärka stödet för säker datadelning.

Reformens konsekvenser

Reformen har en viss inskränkande effekt på det kommunala självstyret eftersom kommuner måste använda nationella interoperabilitetslösningar enligt föreskrifter från Myndigheten för digitalisering (Digg). Den inskränkningen görs för att säkerställa standardisering av datadelning och uppnå önskade nivåer av interoperabilitet, vilket är nödvändigt för att möta samhällsutmaningar.

Även om förslagen innebär en viss inskränkning i det kommunala självstyret bedöms det som nödvändigt för att uppnå önskade nyttor som presenteras nedan. Modellen möjliggör gradvis upptrappning av krav och säkerställer att kommuners behov beaktas vid framtagandet av interoperabilitetslösningar.

Sammanfattningsvis bedöms reformen vara förenlig med kraven i regeringsformen och förväntas ge betydande fördelar för kommuner.

Konsekvenser i form av nyttor

Reformens förslag väntas ge fler nyttor för kommuner. Exempelvis kan kommuner genom obligatoriska interoperabilitetslösningar förenkla rutinmässig datainhämtning och rapportering, vilket leder till ökad effektivitet. Tydlig styrning av krav vid datadelning gör det lättare för kommuner att planera och prioritera sin tekniska utveckling. Genom minskad manuell hantering och ökad automatisering av rapportering kan kommuner spara tid och resurser. Exempelvis kan automatisering av räkningsuppsammandraget minska tidsåtgången avsevärt.

Konsekvenser för kommunala bolag

Kommunala bolag kommer att påverkas av kraven på datadelning och användningen av nationella interoperabilitetslösningar. De kommer att behöva följa de föreskrivna lösningarna och anpassa sig till en mer homogen offentlig förvaltning när det gäller datadelning. En mer homogen förvaltning kommer leda till en mer effektiv förvaltning.

Effektivisering av offentlig förvaltning

Reformen förväntas leda till en mer effektiv offentlig förvaltning genom tillämpning av principen om en uppgift en gång (once only principle). Det innebär att företag inte behöver lämna samma uppgift flera gånger till olika myndigheter, vilket kan frigöra resurser.

Påverkan på systemleverantörer

Företag som levererar system till den offentliga förvaltningen måste anpassa sig till de nationella interoperabilitetslösningarna. Detta kan leda till en mer homogen marknad och ökad efterfrågan på system som är förenliga med lösningarna.

Sammanfattningsvis förväntas reformen leda till ökad effektivitet, standardisering av datadelning och en mer homogen marknad för systemleverantörer inom den offentliga förvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för att implementera och använda nationella interoperabilitetslösningar kommer att skilja sig åt beroende på vilken slags lösning det rör sig om. Utredningens bedömning är att den digitala mognaden hos respektive organisation påverkar kostnaderna. Och att den digitala mognaden är mer relevant än vilken form som organisationen det rör sig om.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Tjänsteutlåtande 2024-03-21

Förslag till yttrande på reform för datadelning (SOU 2023:96) 2023-03-21.
Remissiv EN reform för datadelning 2023:96

Beslutet skickas till

Akten

Finansdepartementet

Åsa Franzén
Chef för kommunledningskontoret

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja Nej

Beslutet att inte har någon erinran till förslagen har ingen direkt konsekvens för barnen. Förslagen enligt reformen har ett syfte att skapa en effektivare förvaltning. Barnen i varje kommun är beroende av en fungerande förvaltning. Således går det argumentera att det finns positiva långsiktiga effekter för barn med förslaget.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja
Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument.